

PROIECT DE IMPLICARE COMUNITARĂ

Strategia Locală de Tineret a Comunei Lungani

Suntem activi și implicați în comunitatea noastră

Project- We are active and involved in our community!
Nr. proiect: 2024-3-RO01-KA154-YOU-000283355

STRATEGIA LOCALĂ DE TINERET A COMUNEI LUNGANI (2026 - 2030)

<i>O scrisoare deschisă către comunitatea noastră</i>	4
Capitolul 1. INTRODUCERE ȘI CONTEXT GENERAL	5
1.1 O nouă viziune pentru viitorul comunei Lungani	5
1.2. Povestea din spatele documentului	5
1.3. O radiografie a realității	6
1.4. Portretul generației actuale	6
1.5. Călea spre soluții	7
1.6. Scopul documentului	7
Capitolul 2. CADRUL LEGAL ȘI CORELAREA CU POLITICILE EXISTENTE	8
2.1. Fundamentul legal	8
2.2. Transparența și Participarea civică	8
2.3. Alinierea la Strategia Guvernului României de Incluziune a Minorității Rome	8
2.4. Integrarea în Strategia Națională pentru Tineret 2024-2027	9
2.5. O viziune conectată la Europa	9
2.6. Sinergia cu planurile de dezvoltare ale Județului Iași	9
2.7. Puterea de decizie la nivel local	10
Capitolul 3. VIZIUNEA ȘI MISIUNEA STRATEGICĂ: LUNGANI 2030	11
3.1. Viziunea: Comuna Lungani, locul unde „Acasă” devine o certitudine, nu o amintire	11
3.2. Misiunea: Rădăcini puternice pentru un viitor stabil	11
3.3. Valorile care ne ghidează: Busola schimbării	11
Capitolul 4. VOCEA COMUNITĂȚII: ANALIZA CONTEXTULUI ȘI A PROBLEMELOR	13
4.1. Dincolo de statistici: Adevărul rostit de tineri	13
4.2. Educație și Formare profesională	13
4.3. Ocuparea timpului liber și Cultură	13
4.4. Sănătate și Servicii sociale	14

Co-funded by
the European Union

4.5. Infrastructură și Mediu	14
4.6. Situația economică	14
4.7. Implicarea civică și Comunicare digitală	15
Capitolul 5. PRIORITĂȚI, POLITICI EXISTENTE, CADRUL LEGAL	16
5.1. De la diagnoză la acțiune: Prioritățile strategice ale comunității	16
5.2. Cadrul legal: Dreptul la viitor, garantat de lege	17
5.3. Politici existente: Conectarea comunei la fondurile și direcțiile naționale și europene	18
Capitolul 6. DIRECȚII STRATEGICE ȘI OBIECTIVE (GENERALE ȘI SPECIFICE)	20
6.1. Filosofia obiectivelor: Trecerea de la intenție la angajament	20
6.2. Obiectivul general	20
6.3. Direcții strategice și Obiective specifice (OS)	20
Capitolul 7. DIRECȚII STRATEGICE ȘI OBIECTIVE (GENERALE ȘI SPECIFICE)	23
7.1. De la promisiuni la clacă și parteneriat	23
7.2. Tabelul operațional al măsurilor strategice	24
Capitolul 8. REZULTATE AȘTEPTATE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE: PACTUL PENTRU „ACASĂ”	38
8.1. Chipul schimbării: Cum va arăta comuna noastră în 2030	38
8.2. Indicatori de performanță: Cifrele din spatele promisiunilor	39
8.3. Mecanismul de veghe: Tinerii, „câinii de pază” ai propriului viitor	40
8.4. Cuvânt de încheiere	40

Co-funded by
the European Union

O SCRISOARE DESCHISĂ CĂTRE COMUNITATEA NOASTRĂ

Să te naști în Lungani, Zmeu, Crucea sau Goiești nu ar trebui să fie un bilet de plecare cu sens unic.

Zeci de ani, despre noi, tinerii de aici, s-a vorbit doar la persoana a treia. S-a vorbit în ședințe, în rapoarte județene sau la televizor. Am fost numiți „vulnerabili”, „asistați”, „navetiști” sau „cei care oricum pleacă în afară”. Documentul pe care îl țineți în mână este încercarea noastră de a vorbi, în sfârșit, la persoana întâi.

Noi nu vrem să plecăm. Noi nu vrem să ne lăsăm copiii în grija bunicilor pentru a munci pe șantierele Europei, doar ca să putem plăti datoriile de la magazinul din sat. Vrem să muncim aici. Vrem să ne păstrăm tradiția aici. Vrem să fim respectați aici. Această strategie nu a fost scrisă de experți coborâți de la București sau de la Iași, ci a fost gândită pe ulițele noastre, în peste 140 de ore de discuții sincere, uneori dureroase, în cadrul proiectului „We are active!”. Nu vă cerem să citiți acest document ca niște politicieni sau funcționari, ci ca părinți, bunici și vecini ai noștri. Nu vă cerem favoruri, ci vă oferim un parteneriat. Puneți-ne la dispoziție uneltele, spațiile și deschiderea, iar noi vom pune la dispoziție munca, voluntariatul și energia noastră pentru a ridica această comună.

Vrem ca „Acasă” să însemne un viitor, nu doar un trecut.

**Tinerii din Zmeu, Crucea, Goiești și Lungani
(Proiectul „We are active and involved in our community!”
– Asociația Pro Roma)**

CAPITOLUL 1. INTRODUCERE ȘI CONTEXT GENERAL

1.1. O nouă viziune pentru viitorul comunei Lungani

Comuna Lungani se află într-un punct de cotitură demografică. Decenii la rând, lipsa unei planificări coerente a transformat tineretul din cea mai valoroasă resursă a comunității, în cea mai mare pierdere a sa, prin migrația forțată de subzistență. Prezenta **Strategie Locală de Tineret a Comunei Lungani (2026-2030)** este primul document cadru asumat la nivel local care abordează frontal această criză, schimbând paradigma: tinerii nu mai sunt tratați ca o problemă socială, ci ca soluția esențială pentru relansarea comunei. **Strategia Locală de Tineret a Comunei Lungani** pentru perioada 2026-2030 nu este doar un simplu document administrativ așezat într-un dosar la Primărie, ci reprezintă un pact de încredere între administrația publică și noile generații. Pentru prima dată în istoria comunității noastre, tinerii nu mai sunt priviți ca niște simpli spectatori sau asistați sociali, ci ca parteneri egali la masa deciziilor. Acest document narativ și strategic s-a născut dintr-o nevoie profundă: aceea de a oferi o direcție clară, coerentă și umană pentru satele care compun comuna, trecând de la rezolvarea pompieristică a problemelor de zi cu zi, la o viziune pe termen lung, în care tineretul este considerat cea mai valoroasă resursă pentru combaterea depopulării și a sărăciei.

1.2. Povestea din spatele documentului

Acest document are o poveste aparte, fiind rezultatul unui efort comunitar fără precedent, finanțat de Uniunea Europeană. Strategia este produsul intelectual al tinerilor noștri, facilitat prin proiectul Erasmus+ intitulat „**We are active and involved in our community!**” (Cod proiect: **2024-3-RO01-KA154-YOU-000283355**), derulat de Asociația Pro Roma de-a lungul anilor 2025 și 2026.

Punctul de plecare a fost recunoașterea unei realități dureroase: tinerii din satele comunei Lungani se aflau într-o dublă izolare. Pe de o parte, o izolare geografică și economică, iar pe de altă parte, o tăcere civică. Pentru a rupe această tăcere, Asociația Pro Roma a reunit 30 de tineri, majoritatea de etnie romă, proveniți din medii cu oportunități reduse, cu scopul de a-i învăța ce înseamnă implicarea democratică.

Tinerii nu au primit această strategie de-a gata, redactată de specialiști străini de satul lor. Ei au fost cei care au construit-o. Procesul a început cu un curs intensiv de formare, unde au învățat să identifice problemele comunitare și să folosească instrumente digitale și de advocacy. Apoi, inima acestui demers a bătut în cele 7 focus grupuri organizate de-a lungul mai multor luni. Acolo, tinerii din toate satele comunei s-au așezat în cerc și au vorbit cu o sinceritate dezarmantă despre noroiul de pe ulițe, despre școlile din care lipsesc meseriile practice, despre fetele care devin mame prea devreme și despre dorința aprigă de a munci cu demnitate la ei acasă.

Co-funded by
the European Union

Pentru a înțelege că se poate și altfel, orizontul tinerilor a fost lărgit prin două vizite de studiu esențiale. Au mers la Vaslui, Capitala Tineretului din România în 2025, unde au văzut cum o administrație deschisă poate transforma energia tinerilor în motor de dezvoltare locală. Apoi, au pășit pe holurile Parlamentului României și la Agenția Națională pentru Romi din București, învățând că legile și deciziile nu sunt niște forțe abstracte, ci mecanisme pe care și un tânăr dintr-un sat îndepărtat le poate influența, dacă știe cum să ceară drepturile sale. Tot acest bagaj de cunoștințe, curaj și realitate brută a fost transformat, prin ateliere de dezbateri cu domnul Primar și Consiliul Local, în rândurile pe care le citiți astăzi.

1.3. O radiografie a realității

Satele Goiești, Zmeu, Crucea și Lungani Pentru a propune soluții corecte, trebuie să privim cu onestitate locul în care ne aflăm. Comuna Lungani este un mozaic de provocări și speranțe, fiecare sat component aducând specificul său în această ecuație a supraviețuirii și dezvoltării.

Dacă privim spre satul Goiești, vedem o comunitate care resimte adesea fenomenul izolării. Aflat la distanță de centrul administrativ, tinerii de aici se luptă cu un acces limitat la facilități de bază, la un transport public care să îi conecteze rapid de oraș și resimt acut lipsa unor spații de întâlnire sigure și moderne. Izolarea geografică se transformă rapid în izolare socială dacă nu este tratată cu prioritate.

În satele Zmeu și Crucea, unde se regăsește o populație majoritară de etnie romă, sărăcia este mult mai vizibilă și este strâns legată de infrastructura precară. Lipsa asfaltului nu înseamnă doar drumuri urâte, ci înseamnă copii care renunță să mai meargă la școală iarna din cauza noroiului. Lipsa apei curente și a canalizării nu este doar un disconfort, ci o cauză directă a problemelor de sănătate și igienă publică. În același timp, tinerii din centrul comunei, din satul Lungani, deși fizic mai aproape de școală și de dispensar, suferă de aceeași lipsă a orizontului profesional și a spațiilor dedicate timpului lor liber.

1.4. Portretul generației actuale

Între vulnerabilități și un potențial uriaș Generația tânără (14-35 de ani) căreia i se adresează acest document se află la o răscruce. Discuțiile libere din cadrul proiectului au scos la lumină un tablou dur. Rata abandonului școlar rămâne o rană deschisă, alimentată de lipsa resurselor financiare ale familiilor și de necesitatea muncii cu ziua. Un alt fenomen alarmant este cel al sarcinilor timpurii, care obligă fetele minore să devină mame înainte de a-și trăi adolescența, lăsându-le fără sprijin medical și educațional adecvat, în absența unei farmacii sau a unui centru maternal local. Din punct de vedere economic, lipsa totală a unor fabrici, ateliere sau investitori în comună îi transformă pe mulți tineri în navetiști epuizați sau în migranți sezonieri.

Co-funded by
the European Union

Cu toate acestea, narativul acestei strategii nu este unul al înfrângerii, ci al potențialului neexploatat. Aceiași tineri care se plâng de lipsuri au demonstrat, în timpul proiectului, că au o dorință imensă de a schimba lucrurile. Există un talent cultural și muzical efervescent în Zmeu și Crucea, o moștenire lăutărească ce așteaptă doar câteva instrumente și o scenă pentru a se transforma într-un taraf mândru al comunității. Există o generație conectată digital, care înțelege tehnologia, folosește rețelele sociale și este gata să aducă administrația în era internetului. Mai mult decât atât, există tineri care își doresc cu disperare să muncească, să învețe o meserie cu propriile mâini – de la mecanică la croitorie – și care ar face voluntariat mâine pentru a strânge gunoaiile din satul lor, dacă ar ști că munca lor este respectată și susținută de Primărie.

1.5. Calea spre soluții

De ce o abordare integrată? Concluzia incontestabilă a acestui parcurs este că în viața unui tânăr din comuna Lungani, totul se leagă. Nu putem cere unui copil să obțină note bune dacă nu are o masă caldă sau dacă învață într-o casă fără căldură. Nu putem atrage investitori care să ofere locuri de muncă dacă nu le oferim drumuri asfaltate, și nu putem avea tineri sănătoși fără acces rapid la un medic.

De aceea, prezenta Strategie propune un efort conjugat. Fiecare capitol care urmează a fost scris cu convingerea că o stradă asfaltată este, de fapt, un drum către educație, că o sală de sport este o clinică de sănătate preventivă și că un Centru de Tineret este o fabrică de cetățeni responsabili. Aceasta este viziunea pe care tinerii din Lungani, Goiești, Zmeu și Crucea o așază astăzi pe masa decidenților, nu ca pe o listă de nemulțumiri, ci ca pe un plan de acțiune pentru salvarea și renașterea comunității lor.

1.6. Scopul documentului

Scopul prezentei strategii este de a oferi Consiliului Local Lungani și Primăriei un instrument predictibil de lucru. Ea pune capăt deciziilor „pe genunchi” și investițiilor fragmentate. Documentul ghidează modul în care autoritățile locale vor atrage finanțări, vor aloca bugetul propriu și vor colabora cu ONG-urile în următorii cinci ani. Prin adoptarea sa, autoritățile locale își asumă public un angajament pe termen mediu: crearea unui mediu economic, cultural și social care să facă din comuna Lungani un loc din care tinerii să nu mai fie forțați să plece.

CAPITOLUL 2. CADRUL LEGAL ȘI CORELAREA CU POLITICILE EXISTENTE

2.1. Fundamentul legal

Dreptul tinerilor de a nu fi ignorați Această Strategie nu este un simplu exercițiu de imaginație, o favoare sau un document opțional. Ea este ancorată profund în obligațiile legale ale statului român față de cetățenii săi aflați la început de drum. Baza acestui document o reprezintă Legea Tineretului (Legea nr. 350/2006), care stipulează fără echivoc responsabilitatea autorităților administrației publice locale de a asigura cadrul necesar pentru participarea tinerilor la viața comunității și de a finanța activitățile de tineret.

Prin adoptarea acestui document, Comuna Lungani transformă niște principii generale dintr-o lege națională în acțiuni concrete pentru străzile din Goiești, Zmeu sau Crucea. Documentul respectă, în litera și spiritul ei, Constituția României, care garantează regimul de protecție specială a tineretului și dreptul la educație și sănătate. Strategia ne asigură că nicio barieră de etnie, gen sau de locație geografică nu va bloca accesul unui tânăr din comuna noastră la resursele de care are nevoie pentru a crește demn.

2.2. Transparența și Participarea civică

Noile „arme” ale tinerilor Proiectul „We are active!” i-a învățat pe tinerii noștri că vocea lor are o putere legală. De aceea, strategia de față se corelează direct cu Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și cu Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

Aceste legi nu mai sunt doar niște rânduri într-un Monitor Oficial, ci devin instrumentele prin care tinerii din Lungani vor interacționa cu Primăria. Prin implementarea acestei strategii, tinerii nu vor mai aștepta ca deciziile să fie luate cu ușile închise, ci vor folosi cadrul legal (inclusiv instrumentele digitale învățate) pentru a cere socoteală, pentru a propune hotărâri de Consiliu Local și pentru a verifica modul în care banul public este cheltuit pentru generația lor.

2.3. Alinierea la Strategia Guvernului României de Incluziune a Minorității Rome

Având în vedere specificul demografic al comunei Lungani, și în special al satelor Zmeu și Crucea, prezenta Strategie se aliniază perfect cu Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027.

Nu putem ignora faptul că tinerii romi din comunitatea noastră sunt adesea expuși unui risc major de marginalizare multiplă. Acest document local preia obiectivele naționale privind prevenirea abandonului școlar, facilitarea tranziției de la școală la piața muncii și asigurarea accesului la servicii de sănătate de

Co-funded by
the European Union

bază (precum consilierea pentru tinerele mame). Mai mult, prin susținerea unor inițiative precum „Taraful Tinerilor”, strategia locală răspunde direct direcției naționale de promovare și păstrare a patrimoniului cultural romani, transformând etnia dintr-o vulnerabilitate într-un motiv de mândrie locală.

2.4. Integrarea în Strategia Națională pentru Tineret 2024-2027

Acest document local este oglinda fidelă a Strategiei Naționale pentru Tineret. Statul român prioritizează în prezent combaterea fenomenului de tip „NEET” (tineri care nu sunt nici în sistemul de educație, nici în cel de muncă) — o realitate, din păcate, foarte des întâlnită pe ulițele din Lungani.

Prin această strategie locală, ne aliniem la efortul național de a crea centre de tineret și de a promova educația non-formală. Corelarea cu politicile naționale nu este doar un exercițiu teoretic, ci este ușa prin care Primăria Lungani va putea accesa fonduri guvernamentale de la Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse. Arătăm astfel Guvernului că la Lungani există un plan matur, fundamentat, gata să absoarbă fonduri pentru dezvoltare.

2.5. O viziune conectată la Europa

Obiectivele Europene pentru Tineret Comuna Lungani nu este izolată pe harta lumii, ci face parte dintr-o comunitate europeană care a definit clar ce înseamnă un mediu sănătos pentru noua generație. Strategia noastră preia și „traduce” pentru realitatea locală cele 11 Obiective Europene pentru Tineret (European Youth Goals).

În mod specific, ne raportăm la obiectivul „*Societăți Incluzive*”, înțelegând că tinerii noștri vulnerabili au nevoie de o plasă de siguranță. De asemenea, obiectivul „*Învățare de Calitate*” ne ghidează spre transformarea educației într-una aplicată (meserii, competențe digitale). Faptul că însăși această strategie este rodul unui program european (Erasmus+) demonstrează că tinerii de aici împărtășesc aceleași valori cu tinerii de la Paris, Berlin sau Madrid: dorința de a fi ascultați și de a trăi într-un mediu curat și echitabil.

2.6. Sinergia cu planurile de dezvoltare ale Județului Iași

Tinerii nu pot prospera într-o comună care stagnează. Prin urmare, Strategia Locală de Tineret este concepută să funcționeze în tandem cu Strategia de Dezvoltare a Județului Iași. Atunci când cerem rute de microbuz mai bune spre oraș, atragerea de investitori locali sau sprijin pentru fermierii tineri, o facem știind că aceste măsuri se regăsesc în planurile Consiliului Județean. De asemenea, strategia noastră se leagă direct de proiectele mari de infrastructură (cum ar fi Programul Național „Anghel Saligny”), susținând că orice kilometru de asfalt turnat în comună trebuie să deservească, în primul rând, accesul copiilor noștri la școală și la sănătate.

Co-funded by
the European Union

2.7. Puterea de decizie la nivel local

Subsidiaritatea în acțiune La finalul zilei, legile și strategiile mari au valoare doar dacă schimbă viața omului de rând. Această strategie se bazează pe principiul european al subsidiarității, care ne învață că deciziile trebuie luate cât mai aproape de cetățeanul afectat de ele. Nimeni de la București sau Bruxelles nu cunoaște mai bine nevoile unui tânăr din Goiești sau Zmeu decât tânărul însuși.

Acest document devine „scutul legal” al tinerilor: el transformă promisiunile din campaniile electorale în obligații administrative clare. Aprobarea acestei strategii de către Consiliul Local Lungani înseamnă asumarea oficială a faptului că tineretul nu mai reprezintă o notă de subsol în bugetul local, ci este axa centrală în jurul căreia se va construi viitorul întregii comunități.

Co-funded by
the European Union

CAPITOLUL 3. VIZIUNEA ȘI MISIUNEA STRATEGICĂ: LUNGANI 2030

3.1. Viziunea: Comuna Lungani, locul unde „Acasă” devine o certitudine, nu o amintire

Viziunea noastră pentru anul 2030 pleacă de la vindecarea unei răni colective: imaginea tinerilor care, imediat ce împlinesc vârsta maturității, sunt nevoiți să își pregătească valizele pentru drumul străinătății. Ne imaginăm anul 2030 ca momentul în care tinerii din Zmeu, Crucea, Goiești și Lungani nu mai sunt forțați să plece departe de părinți, de parteneri sau de propriii copii doar pentru a-și plăti datoriile din țară sau pentru a asigura supraviețuirea celor dragi.

În viziunea noastră, comuna Lungani devine o comunitate care oferă tinerilor motive reale de a rămâne. Ne vedem satele transformate în locuri ale oportunității, unde un tânăr poate învăța o meserie căutată chiar în inima comunității lui, unde poate accesa resurse pentru a-și deschide o mică afacere și unde viața de familie nu mai este fracturată de mii de kilometri distanță. Viziunea „Lungani 2030” este cea a unei comune în care vocea tinerilor romi și a tuturor tinerilor vulnerabili a construit o realitate nouă: o lume cu Hub-uri de tineret pline de efervescență, cu terenuri de sport unde se leagă prietenii, cu o cultură locală celebrată prin Tariful tinerilor și cu un sistem de sprijin care veghează ca nicio tânără mamă să nu se mai simtă singură sau neajutorată.

Vrem ca în 2030, succesul unui tânăr din Lungani să nu mai fie măsurat prin curajul de a pleca, ci prin mândria de a fi reușit să construiască ceva trainic aici, lângă familia sa.

3.2. Misiunea: Rădăcini puternice pentru un viitor stabil

Misiunea noastră este de a opri exodul deznădejdiei și de a reconstrui legătura dintre tineri și pământul lor natal. Administrația locală, în parteneriat cu societatea civilă prin proiectul „We are active!”, își asumă misiunea de a genera contextul economic și social care să facă migrația forțată inutilă.

Misiunea noastră este să oferim tinerilor „unelte, nu doar promisiuni”. Ne angajăm să transformăm spațiile publice în centre de formare practică, să facilităm accesul la calificări care aduc bani (permise auto, meserii tehnice) și să creăm punți digitale de comunicare care să elimine barierele birocratice. Misiunea strategică a comunei este de a susține tânărul să devină stâlpul propriei familii fără a fi nevoit să o părăsească. Suntem aici pentru a demonstra că datoriile se pot plăti și viitorul se poate clădi și la Lungani, dacă există respect, investiție în oameni și o viziune care pune omul înaintea hârtiilor.

3.3. Valorile care ne ghidează: Busola schimbării

Pentru a transforma acest narativ în realitate, ne bazăm pe un set de valori care să ne amintească mereu de ce am început acest drum:

Co-funded by
the European Union

1. **Solidaritatea Familiei:** Recunoaștem familia unită ca fiind nucleul sănătos al comunei. Orice măsură luată va avea ca scop final menținerea tinerilor lângă copiii și părinții lor.
2. **Echitatea Socială:** Nu toți pornim de la aceeași linie de start. Valoarea noastră este să îi sprijinim mai intens pe cei mai vulnerabili din Zmeu, Crucea și Goiești, oferindu-le resurse educaționale și medicale acolo unde sărăcia a lovit mai tare.
3. **Demnitatea prin Muncă și Calificare:** Credem în puterea meseriilor învățate corect. Valorizăm educația practică și sprijinul pentru angajare ca singurele soluții reale împotriva dependenței de ajutoare sociale sau de munca la negru în străinătate.
4. **Mândria Identității Culturale:** Prețuim tradițiile rome și specificul fiecărui sat. Diversitatea noastră este o bogăție, nu un obstacol, iar valorificarea ei (ex. prin muzică și meșteșuguri) este o formă de reziliență comunitară.
5. **Transparența și Proximitatea Digitală:** Tehnologia trebuie să servească omul. Folosim instrumentele digitale pentru a fi mai aproape de tineri, pentru a-i informa corect și pentru a le arăta, transparent, cum se cheltuiesc banii destinați viitorului lor.

CAPITOLUL 4. VOCEA COMUNITĂȚII: ANALIZA CONTEXTULUI ȘI A PROBLEMELOR

4.1. Dincolo de statistici: Adevărul rostit de tineri

Această diagnoză nu este o simplă înșiruire de date extrase din rapoarte oficiale, ci povestea vie și complexă a generației tinere din comuna Lungani. În cadrul a 7 focus grupuri organizate prin proiectul „We are active and involved in our community!”, tinerii din Zmeu, Crucea, Goiеști și Lungani și-au disecat propria realitate. Ceea ce a reieșit este tabloul unei **marginalizări intersecționale**: o comunitate în care izolarea geografică, lipsurile materiale și blocajele instituționale se hrănesc reciproc, anulând șansele de dezvoltare ale individului. Această realitate, povestită de ei, a fost structurată în șase arii critice:

4.2. Educație și Formare profesională (abandon școlar, nevoia de meserii practice)

În narativul tinerilor din satele noastre, școala și-a pierdut rolul de „ascensor social”. Analiza discuțiilor ne arată că fenomenul abandonului școlar nu se naște dintr-o respingere a cunoașterii, ci funcționează ca un mecanism de adaptare la sărăcia extremă. Când o familie din Zmeu sau Goiеști se confruntă cu lipsa hranei sau cu datorii, adolescentul este extras din sistemul educațional pentru a munci cu ziua.

În plus, tinerii au descris o fractură profundă între teoria predată la clasă și realitatea pieței muncii. Ei cer o tranziție urgentă către **educația vocațională aplicată** (ateliere de mecanică, construcții, croitorie, frizerie), simțind că ies din școală fără nicio abilitate care să poată fi monetizată a doua zi. Pe lângă lipsa meseriei, bariera absolută în calea mobilității lor sociale o reprezintă **lipsa permisului de conducere** (inclusiv pentru utilaje agricole). Pentru un tânăr din mediul rural, imposibilitatea financiară de a urma o școală de șoferi echivalează cu o condamnare la șomaj, deoarece firmele din județ refuză angajații care nu se pot deplasa autonom.

4.3. Ocuparea timpului liber și Cultură (lipsa spațiilor, dorința pentru Taraf, sport)

Timpul liber, în absența unei infrastructuri adecvate, se transformă dintr-o oportunitate de dezvoltare într-un factor de risc. Tinerii au povestit cum „strada” a rămas singurul lor spațiu de socializare. În satele periferice, lipsa totală a bazelor sportive publice îi condamnă la sedentarism, în timp ce Căminul Cultural este perceput ca o instituție închisă, inaccesibilă generației lor. Ei visează la transformarea acestuia într-un **Hub de Tineret** – o ancoră fizică sigură și modernă.

Însă, dincolo de pereți și terenuri de sport, analiza a scos la lumină un capital identitar uriaș, blocat de lipsa resurselor. În Zmeu și Crucea, muzica lăutărească reprezintă o moștenire etnică profundă, transmisă transgenerațional. Tinerii nu cer doar instrumente; prin dorința înființării „**Tarafului Tinerilor**”, ei revendică de fapt un instrument de incluziune socială. Taraful este văzut ca o metodă de a transforma o

Co-funded by
the European Union

etigmatizare istorică într-un brand cultural respectat, oferindu-le tinerilor romi ocazia să fie aplaudați și integrați prin propriul lor talent.

4.4. Sănătate și Servicii sociale (lipsa farmaciei, situația mamelor minore)

Povestea sănătății în comuna Lungani este una a distanțelor și a absențelor. Tinerii se simt prinși într-un fenomen de **deșertificare medicală**. Lipsa unei farmacii cu circuit deschis și a unui punct de permanență transformă afecțiunile minore în crize majore, obligând familiile tinere să identifice soluții costisitoare de transport către oraș în miez de noapte.

În inima acestei crize se află, însă, o traumă tăcută: **fenomenul mamelor minore**. Analiza ne arată că sarcinile timpurii funcționează ca un catalizator implacabil al sărăciei. Fetele care devin mame la 15-17 ani dispar din sistemul școlar, se izolează social și sunt adesea copleșite de depresie și lipsuri. Ele au articulat o nevoie disperată pentru un spațiu de siguranță – un centru de suport maternal la nivel local, unde consilierea psihologică, educația parentală și sprijinul material să le ofere o a doua șansă la demnitate și reintegrare.

4.5. Infrastructură și Mediu (lipsa asfaltului, iluminatului, problema deșeurilor)

Deși infrastructura pare un subiect strict tehnic, în relatările tinerilor, ea capătă o greutate profund umană. „Geografia marginalizării” este dictată de noroi. Ulițele neasfaltate din Zmeu, Crucea și Goiești blochează accesul microbuzelor școlare, iar copiii care ajung la oraș cu încălțăminte murdară poartă pe umeri stigmatul sărăciei. Infrastructura precară umilește înainte de a bloca fizic.

Mai mult, tinerii au analizat impactul mediului asupra siguranței lor. Lipsa unui iluminat public eficient impune o „interdicție neoficială de circulație” nocturnă, afectând în special fetele, care se tem să traverseze satul după lăsarea întinericului. În același timp, deșeurile necolectate transformă marginile satului în focare de infecție. Paradoxal, deși sunt victimele acestui mediu, tinerii au o dorință imensă de a face voluntariat ecologic, acuzând doar lipsa de organizare instituțională.

4.6. Situația economică (lipsa locurilor de muncă, naveta scumpă)

Niciun alt aspect nu a generat mai multă durere în timpul consultărilor decât contextul economic, care se traduce, invariabil, prin **trauma migrației forțate**. Tinerii au disecat mecanismul prin care comunitatea se golește de viitor: în lipsa angajatorilor locali și în condițiile în care naveta spre Iași anulează beneficiul unui salariu minim, ei sunt obligați să plece la muncă în străinătate pentru a-și achita datoriile din sat.

Această decizie economică fracturează unitatea familiei. Generația actuală trăiește drama părinților văzuți doar pe ecranul telefonului și a copiilor crescuți de rude. Tinerii nu cer favoruri, ci un cadru de supraviețuire acasă. Analiza relevă o nevoie critică de susținere a antreprenoriatului de subzistență (mici

Co-funded by
the European Union

ateliere, vulcanizări, agricultură de familie) – singurul instrument capabil să fixeze forța de muncă în comunitate și să țină familiile împreună.

4.7. Implicarea civică și Comunicare digitală (nevoia de dialog online, Wi-Fi public)

Ultima componentă a diagnozei dezvăluie un paradox sistemic: conviețuirea unei administrații blocate în epoca hârtiei cu o generație complet digitalizată. Tinerii au explicat că evită interacțiunea cu autoritățile nu din nepăsare, ci dintr-un sentiment de alienare în fața unui limbaj birocratic rece și a ghișeelelor unde se simt ignorați.

Ei solicită o demitizare a administrației prin transferul ei în spațiul digital. Crearea unor canale oficiale, dar umane (grupuri de WhatsApp, informări pe rețelele sociale), ar reconstrui încrederea civică. Totodată, au semnalat un risc major de polarizare educațională generat de lipsa accesului la internet. Solicitarea unor zone de **Wi-Fi public gratuit** în inima satelor Zmeu, Crucea și Goiești nu este o cerere de divertisment, ci revendicarea unui drept fundamental la informare, educație și dialog instituțional în secolul vitezei.

CAPITOLUL 5. PRIORITĂȚI, POLITICI EXISTENTE, CADRUL LEGAL

5.1. De la diagnoză la acțiune: Prioritățile strategice ale comunității

Diagnoza severă conturată în capitolul anterior ne obligă să trecem de la constatare la stabilirea unor priorități clare de intervenție. Nu putem vindeca decenii de izolare peste noapte, dar administrația locală are datoria de a opri „hemoragia” demografică. În baza consultărilor din cadrul proiectului „We are active!”, nevoile tinerilor au fost ierarhizate, devenind busola după care se va ghida viitorul buget local al comunei Lungani pentru perioada 2026-2030:

- **Prioritatea 1: Independența economică și blocarea exodului migraționist.**

Pentru a ține familiile unite acasă, investiția în angajabilitate este vitală. Prioritizăm finanțarea cursurilor de formare profesională aplicată (mecanică, construcții, servicii) și, esențial, crearea unui mecanism local de subvenționare a obținerii permisului de conducere (inclusiv pentru utilaje agricole). Acesta din urmă nu este un moft, ci instrumentul care asigură mobilitatea ocupațională a tinerilor din Zmeu, Crucea și Goiești pe piața muncii din județ.

- **Prioritatea 2: Crearea infrastructurii de siguranță socială și medicală.**

Răspundem „deșertificării medicale” prin prioritizarea atragerii unui punct farmaceutic în comună. În plan social, prioritatea absolută este înființarea unui centru (sau serviciu) de consiliere și sprijin maternal. Salvarea mamelor minore din izolarea educațională și oferirea unei plase de siguranță pentru familiile tinere reprezintă o urgență comunitară care nu mai suportă amânare.

- **Prioritatea 3: Recuperarea spațiilor publice și a identității culturale.**

Prioritizăm transformarea infrastructurii inerte în spații cu sens. Reabilitarea Căminului Cultural pentru a deveni un „Hub de Tineret” conectat și amenajarea unor baze sportive descentralizate vor oferi tinerilor alternative sigure la „educația străzii”. În paralel, susținerea instituțională și materială a „Tarafului Tinerilor” devine o prioritate pentru a transforma moștenirea lăutărească din Zmeu și Crucea dintr-un talent marginalizat într-un motor de mândrie și antreprenoriat cultural.

- **Prioritatea 4: Democratizarea comunicării și incluziunea digitală.**

Prioritizăm aducerea administrației publice în ritmul generației actuale. Acest lucru presupune implementarea rețelelor de Wi-Fi public gratuit în inima satelor, mutarea comunicării instituționale pe rețelele sociale (informări rapide, clare, umane) și instituționalizarea vocii tinerilor prin înființarea unui Consiliu Consultativ al Tinerilor pe lângă Primărie.

Co-funded by
the European Union

- **Prioritatea 5: Managementul integrat al deșeurilor și protecția sănătății solului.**

Una dintre cele mai grave probleme identificate în satele noastre este lipsa unui sistem controlat pentru gestionarea deșeurilor, în special a celor provenite din gospodării și din activitățile zootehnice. Prioritizăm stoparea practicii de abandonare a gunoaielor la marginea terenurilor agricole, act care otrăvește solul și resursele de apă ale comunei.

- **Măsura 5.1: Realizarea platformei comunitare pentru deșeurile de grajd.**

Administrația locală va prioritiza amenajarea unui punct de colectare și management al deșeurilor animaliere (gunoiul de grajd). Acest spațiu va permite fermierilor tineri și gospodăriilor să depoziteze resturile animaliere într-un mod ecologic, prevenind scurgerile de nitrați în pânza freatică și oferind, ulterior, o sursă de îngrășământ natural controlat pentru culturile locale.

- **Măsura 5.2: Programul „Câmpuri Curate” – Monitorizare și Voluntariat.**

Primăria va dota zonele critice (marginea terenurilor agricole și a islazurilor din Zmeu, Goiești și Crucea) cu sisteme de supraveghere și panouri de informare. Tinerii voluntari vor fi implicați în campanii de monitorizare și ecologizare, transformând protecția pământului într-o valoare comunitară.

- **Prioritatea 6: Mobilitatea accesibilă și stimularea micro-antreprenoriatului.**

Tinerii vor să muncească, dar sunt blocați de lipsa capitalului și de costul imens al navetei. Prioritizăm, pe de o parte, sprijinul (inclusiv subvenționarea) transportului intrajudețean pentru tinerii aflați la început de carieră sau la cursuri de calificare. Pe de altă parte, ne asumăm crearea unui „Birou de Sprijin Antreprenorial” în cadrul Primăriei, care să ofere gratuit tinerilor consultanță pentru depunerea de proiecte europene (micro-ferme, vulcanizări, ateliere) și sprijin pentru clarificarea juridică a terenurilor (intabulări), eliminând astfel birocrăția care îi ține captivi în sărăcie.

5.2. Cadrul legal: Dreptul la viitor, garantat de lege

Această strategie reprezintă un contract social între generații, dar, mai mult decât atât, este un document cu o arhitectură juridică solidă. Tinerii din Lungani au înțeles că solicitările lor se bazează pe drepturi fundamentale, iar implementarea acestor măsuri reprezintă o obligație legală a administrației:

- **Legea Tineretului (Legea nr. 350/2006)**

Reprezintă pilonul de bază al acestui document. Legea recunoaște tineretul ca o categorie socială cu nevoi specifice și impune autorităților administrației publice locale obligația de a asigura

Co-funded by
the European Union

resursele materiale și financiare pentru susținerea activităților de tineret și înființarea/întreținerea centrelor dedicate lor.

- **Cadrul legal al administrației și transparenței (Legea 52/2003, Legea 544/2001 și Codul Administrativ)**

Aceste legi constituie fundamentul implicării civice cerute de tineri la Prioritatea 4. Ele garantează dreptul tinerilor din Goiești, Zmeu sau Crucea de a participa la ședințele de Consiliu Local, de a fi consultați public la elaborarea bugetului anual și de a monitoriza transparent modul în care se cheltuiesc banii publici.

- **Legea Asistenței Sociale (Legea nr. 292/2011) și legislația privind protecția drepturilor copilului**

Oferă baza juridică incontestabilă pentru dezvoltarea serviciilor de proximitate. Pe baza acestui cadru, autoritatea locală are datoria de a finanța servicii de prevenție, justificând astfel legal înființarea centrului de sprijin pentru tinerele mame și combaterea abandonului școlar.

Dreptul la un mediu sănătos

Aceste priorități de mediu nu sunt doar dorințe cetățenești, ci obligații stricte impuse de legislația națională:

- **OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului**

Această lege obligă autoritățile locale să organizeze servicii de colectare a deșeurilor și să monitorizeze calitatea mediului. Realizarea punctului de colectare pentru deșeurile de grajd este o măsură directă de aplicare a legii, prevenind amenzi uriașe pe care Garda de Mediu le poate aplica Primăriei.

- **Codul de bune practici agricole (Directiva Nitrați)**

Legislația românească și europeană impune reguli stricte privind depozitarea gunoierului de grajd pentru a proteja apele de poluarea cu nitrați. Construirea unei platforme comunale este soluția legală prin care Primăria sprijină micii fermieri tineri să respecte legea și să nu își piardă subvențiile APIA.

5.3. Politici existente: Conectarea comunei la fondurile și direcțiile naționale și europene

Pentru ca prioritățile de mai sus să poată depăși stadiul de promisiune și să atragă finanțări nerambursabile, ele au fost cuplate strategic la politicile majore de la nivel guvernamental și european. Strategia de față acționează ca un vehicul care aduce aceste politici mari direct pe ulițele din Lungani:

Co-funded by
the European Union

- **Strategia Guvernului României de Incluziune a Minorității Rome (2022-2027)**

Realitatea demografică din Zmeu și Crucea ne obligă să ne aliniem acestei politici naționale. Obiectivele noastre de reducere a abandonului școlar, de facilitare a accesului la sănătate și de promovare a patrimoniului cultural (Taraful) răspund exact directivelor guvernamentale, oferind Primăriei Lungani legitimitatea și instrumentele necesare pentru a accesa fonduri dedicate comunităților vulnerabile.

- **Strategia Națională pentru Tineret 2024-2027**

O direcție asumată a statului român este reducerea numărului tinerilor din categoria „NEETs” (care nu sunt nici în educație, nici în câmpul muncii). Strategia noastră devine instrumentul local de implementare a acestei politici, propunând măsuri concrete de formare practică și angajabilitate, fiind astfel perfect aliniată cu direcțiile Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.

- **Obiectivele Europene pentru Tineret (EU Youth Goals)**

Faptul că acest document s-a născut printr-un proiect european (Erasmus+) demonstrează convergența cu valorile Uniunii. Obiectivele europene precum „*Societăți Incluzive*” și „*Învățare de Calitate*” se regăsesc în mod direct în efortul de a aduce educația vocațională și asistența socială mai aproape de tinerii din Lungani.

- **Planurile de Dezvoltare Regională și Județeană**

Nicio politică de tineret nu poate ignora infrastructura mare. Strategia se corelează cu eforturile de modernizare prin programe precum „Anghel Saligny” sau PNRR, subliniind principiul că orice drum asfaltat și orice extindere a rețelei de apă în satele periferice reprezintă, în esență, o investiție în demnitatea, educația și sănătatea viitoarei generații.

- **Sinergia cu politicile europene: Pactul Verde (Green Deal)**

Prin prioritizarea managementului deșeurilor agricole și animaliere, Strategia Locală de Tineret din Lungani se conectează direct la **Pactul Verde European** și la Strategia „**De la fermă la consumator**” (Farm to Fork).

Uniunea Europeană finanțează prioritar proiectele care vizează economia circulară și protecția biodiversității. Prezentarea acestei măsuri ca o inițiativă a tineretului crește șansele comunei de a obține fonduri prin programele de dezvoltare rurală (AFIR) sau prin Fondul de Mediu, demonstrând că la Lungani se dorește o agricultură modernă, curată și sustenabilă, care să ofere un viitor generațiilor următoare fără a distruge resursele naturale ale satului.

CAPITOLUL 6. DIRECȚII STRATEGICE ȘI OBIECTIVE (GENERALE ȘI SPECIFICE)

6.1. Filosofia obiectivelor: Trecerea de la intenție la angajament

Obiectivele pe care le asumăm prin acest document nu sunt simple ținte de atins bifând hârtii, ci reprezintă un răspuns direct la cea mai mare dramă a comunei noastre: dezrădăcinarea tinerilor. Fiecare obiectiv specific trasat mai jos a fost conceput ca o piesă dintr-un mecanism de sprijin care să le permită tinerilor din satele Zmeu, Crucea, Goiești și Lungani să câștige o pâine cinstită, să se dezvolte și să își crească copiii acasă, în siguranță, înconjurați de propria lor istorie și cultură.

6.2. Obiectivul general

Reducerea marginalizării și a excluziunii sociale a tinerilor din comuna Lungani prin crearea unui ecosistem local integrat (educație practică, sănătate de proximitate, infrastructură de tineret și participare civică), capabil să stopeze migrația forțată, să stimuleze independența economică și să susțină unitatea familiilor tinere acasă.

6.3. Direcții strategice și Obiective specifice (OS)

Pentru a atinge acest ideal, am transformat problemele identificate în Capitolul 4 în **5 Mari Direcții Strategice**, fiecare având obiective specifice clare, măsurabile și ancorate în realitatea comunității:

DIRECȚIA STRATEGICĂ I: Educație practică, formare profesională și independență economică

Miza: Să oferim tinerilor „o meserie în mână” și mobilitatea necesară pentru a se angaja pe plan local sau județean, ieșind din capcana muncii cu ziua.

- **OS 1.1.** Dezvoltarea și facilitarea unor programe locale de calificare vocațională practică (mecanică auto, construcții, frizerie, croitorie), desfășurate direct în comună, care să răspundă cererii reale de pe piața muncii din regiune.
- **OS 1.2.** Crearea unui program local de sprijin (subvenționare/cofinanțare) pentru obținerea permisului de conducere (Categorie B și atestate pentru tractoare/utilaje agricole) adresat tinerilor din medii vulnerabile, acesta fiind o condiție esențială pentru angajabilitate.
- **OS 1.3.** Stimularea micro-antreprenoriatului local prin înființarea unui birou (sau desemnarea unui responsabil) care să ofere tinerilor consultanță gratuită pentru accesarea de fonduri europene/guvernamentale dedicate micilor afaceri (vulcanizări, sere, ateliere).

DIRECȚIA STRATEGICĂ II: Sănătate de proximitate și protecție socială pentru generațiile viitoare

Miza: Să eliminăm deșertificarea medicală a satelor noastre și să oferim o plasă de siguranță tinerelor mame, oprind abandonul educațional.

- **OS 2.1.** Înființarea unui Centru (sau serviciu comunitar) de Suport Maternal și Consiliere, dedicat tinerelor mame minore și familiilor vulnerabile. Scopul este oferirea de asistență sanitară primară, sprijin psihologic, educație parentală și planning familial pentru a preveni izolarea socială a acestora.
- **OS 2.2.** Atragerea de investiții pentru deschiderea unui punct farmaceutic pe plan local și organizarea periodică a unor caravane medicale gratuite (stomatologie, ginecologie, pediatrie) care să deservească satele periferice (Goiеști, Zmeu, Crucea).

DIRECȚIA STRATEGICĂ III: Infrastructură de tineret, sport și valorificarea identității culturale

Miza: Să transformăm satele din „dormitoare ale deznădejdii” în centre de viață activă, unde tradiția este păstrată, talentul este recunoscut și timpul liber este petrecut în siguranță.

- **OS 3.1.** Recuperarea spațiilor publice prin reabilitarea și dotarea Căminului Cultural pentru a funcționa ca un „Hub de Tineret” modern, încălzit, dotat cu tehnologie și administrat cu implicarea directă a tinerilor.
- **OS 3.2.** Descentralizarea infrastructurii sportive prin amenajarea de terenuri de sport multifuncționale direct în satele Zmeu, Crucea și Goiеști, oferind alternative sănătoase la sedentarism.
- **OS 3.3.** Susținerea identității culturale locale prin sprijinirea oficială a înființării și dotării (cu instrumente muzicale) a „Tarafului Tinerilor”, transformând moștenirea lăutărească într-un vector de dezvoltare și mândrie comunitară.
- **OS 3.4. Crearea complexului „Satul Tradițional Lungani” (Istorie vie și meșteșuguri).** Având în vedere că spațiul școlar este insuficient și rigid pentru activități practice, ne propunem amenajarea unui perimetru tradițional în aer liber (un mic muzeu viu al satului). Aici, tinerii și copiii vor putea asimila istoria locală „la fața locului” și vor promova meșteșugurile tradiționale (olărit, prelucrarea lemnului, țesut) direct de la meșterii vârstnici din comună, asigurând astfel

Co-funded by
the European Union

transmiterea patrimoniului cultural și creând o potențială bază pentru antreprenoriatul turistic local.

DIRECȚIA STRATEGICĂ IV: Participare civică, transparență și incluziune digitală

Miza: Să scurtăm distanța dintre tineri și autorități, folosind tehnologia pentru a asigura un dialog real și transparent.

- **OS 4.1.** Instituționalizarea „Consiliului Consultativ al Tinerilor” la nivelul Primăriei Lungani, prin care reprezentanții tinerilor din toate satele să fie consultați oficial la stabilirea bugetului local pentru tineret.
- **OS 4.2.** Digitalizarea și umanizarea comunicării dintre administrație și tineri prin implementarea unor canale rapide de informare (grupuri de WhatsApp comunitare, pagini oficiale de Facebook/TikTok dedicate oportunităților pentru tineri).
- **OS 4.3.** Oferirea de acces gratuit la internet prin instalarea unor zone de Wi-Fi public în centrele satelor Zmeu, Crucea și Goiești, garantând astfel dreptul la informare și educație online pentru tinerii defavorizați financiar.

DIRECȚIA STRATEGICĂ V: Mediu curat și siguranță comunitară

Miza: Să asigurăm un mediu de viață demn, sigur și sănătos, stopând poluarea și implicând tinerii în protejarea propriei comunități.

- **OS 5.1.** Construirea unei platforme comunitare conforme pentru colectarea deșeurilor de grajd și animaliere, stopând poluarea terenurilor agricole și a pânzei freactice, și sprijinind tinerii fermieri să respecte normele de mediu europene.
- **OS 5.2.** Extinderea iluminatului public în zonele de risc din sate pentru a spori siguranța nocturnă și susținerea logistică (cu materiale și unelte) a campaniilor periodice de voluntariat ecologic inițiate de tineri.

Co-funded by
the European Union

CAPITOLUL 7. PLANUL DE ACȚIUNE COMUNITARĂ: IMPLEMENTARE REALISTĂ (2026-2030)

7.1. De la promisiuni la clacă și parteneriat

Acest plan de acțiune este inima strategiei noastre și se bazează pe principiul resurselor locale. Respingem abordarea așteptării pasive a unor fonduri europene birocratice. În schimb, propunem un plan asumat, în care autoritățile, organizațiile non-guvernamentale (precum Asociația Pro Roma) și tinerii pun mâna la propriu pentru a schimba fața comunei Lungani.

Co-funded by
the European Union

7.2. Tabelul operațional al măsurilor strategice

Măsura Strategică și Acțiunile de Implementare (Detaliat Obiectiv)	Rolul PRIMĂRIEI / Consiliului Local	Rolul ONG-urilor / Școlii / Comunității	Sursa de Finanțare Credibilă (2026-2030)
<p>1. Extinderea Școlii din satul Crucea</p> <ul style="list-style-type: none"> Achiziția sau închirierea imediată de containere școlare modulare (complet dotate, încălzite, cu grup sanitar) și amplasarea lor în curtea școlii. Identificarea altor clădiri publice din sat (ex. o sală la Căminul Cultural) și transformarea ei temporară în sală de clasă. Folosirea microbuzelor școlare pentru a muta o parte din elevi la școala din centrul comunei (Lungani), dacă acolo există clase libere dimineața. 	<ul style="list-style-type: none"> Alocă banii din bugetul local prin procedură de urgență pentru containere. Trage curentul și căldura la noile module în câteva zile. Asigură motorina pentru microbuze. 	<ul style="list-style-type: none"> Școala: Mută imediat copiii în noile spații și reface orarul la normal. Părinții: Vin la o „clacă” pentru a ajuta la curățenia și mutarea băncilor în noile clase. 	Bugetul Local (alocare directă de urgență, fără așteptare după ministere).
<p>2. Modernizarea drumurilor în satul Crucea</p> <ul style="list-style-type: none"> Identificarea imediată a celor mai degradate porțiuni unde copiii și bătrânii nu pot trece de noroi. 	<ul style="list-style-type: none"> Scoate utilajele și piatra pentru reparații urgente. Pregătește măsurătorile și documentele necesare pentru programul de 	<ul style="list-style-type: none"> Sătenii: Mențin șanțurile curate și nu blochează scurgerea apelor spre rigole. Proprietarii: Eliberează marginile drumului pentru 	<p>Bugetul Local (pentru reparații și piatră).</p> <p>Programul „Anghel Saligny” sau Consiliul Județean (pentru asfaltare/cimentare).</p>

Co-funded by
the European Union

<ul style="list-style-type: none"> • Intervenția cu buldoexcavatorul primăriei pentru nivelarea gropilor și tragerea drumului la lamă. • Pietruirea de urgență a ulițelor care duc spre școală și stațiile de microbuz. • Săparea și decolmatarea șanțurilor pentru ca apa să nu mai bălțească pe drum și să intre în curți. • Asfaltarea sau cimentarea (betonarea) tuturor străzilor din sat, pentru a elimina definitiv noroiul și praful. • Construirea de rigole betonate pentru scurgerea apelor.	<p>asfaltare/betonare a întregului sat.</p> <p>- Contractează firma de execuție imediat ce se deschid liniile de bani.</p>	<p>a permite lățimea necesară asfaltului/betonului.</p>	
<p>3. Puncte Farmaceutice în sate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificarea unei camere curate și încălzite în fiecare sat (în școală, cămin sau dispensar vechi). • Convingerea unui lanț de farmacii din oraș să deschidă un	<p>- Oferă spațiul complet gratuit (fără chirie) și plătește curentul/căldura pentru acea cameră.</p> <p>- Primarul merge personal la patronii de farmacii din oraș ca să negocieze venirea lor.</p>	<p>- Farmacistul: Vine cu stocul de medicamente și deschide punctul.</p> <p>- Preotul / Asistentul Social: Anunță bătrânii în ce zile este deschisă farmacia.</p>	<p>Zero costuri majore.</p> <p>Doar voință politică, scutiri de taxe locale și utilități plătite din Bugetul Local.</p>

Co-funded by
the European Union

<p>punct de lucru la sat, măcar 2-3 zile pe săptămână.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aducerea medicamentelor pe bază de rețetă direct la ușa bătrânilor nedeplasabili. 	<ul style="list-style-type: none"> - Scutește farmacia de taxele locale. 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG: Poate ajuta voluntar cu preluarea rețetelor pentru cei imobilizați la pat. 	
<p>4. Colectarea selectivă a deeurilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gata cu pet-urile și dozele aruncate în șanț. Primăria împarte saci speciali (galbeni) sau pune pubele mari de plastic (clopote) în centrul fiecărui sat. • Stabilim o zi clară pe lună în care mașina de gunoi vine să ia doar plasticul. • Cine este prins că aruncă punga cu gunoi pe uliță, pe câmp sau în pârau primește amendă pe loc, fără excepții. • Toate magazinele care vând băuturi trebuie să primească sticlele/dozele cu simbolul „Ambalaj cu Garanție” și să dea banii înapoi oamenilor, fără scuze. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cumpără și împarte sacii/pubelele pentru plastic. - Obligă firma de salubritate să respecte ziua de ridicare a plasticului. - Trimite Poliția Locală să dea amenzi celor care fac mizerie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oamenii: Strâng plasticul acasă în sacul separat și îl scot la poartă în ziua stabilită. - Copiii / Școala: Nu mai aruncă ambalajele pe jos și fac patrulare de curățenie sâmbăta (educație prin exemplu). Magazinele: Sunt obligate să plieze/compacteze cartoanele și să le predea separat. Trebuie să mențină curățenia pe o rază de 10 metri în jurul unității lor. 	<p>Taxa de salubritate (pe care oricum o plătim).</p> <p>Bugetul Local (pentru saci sau pubele).</p>

Co-funded by
the European Union

<ul style="list-style-type: none"> • Fiecare magazin sau firmă din sat este obligată să aibă contract separat de gunoi și să nu arunce ambalajele de marfă (cartoane mari, folii) în pubelele cetățenilor. 			
<p>5. Caravane Medicale Periodice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fără să așteptăm construcții noi, aducem doctorii direct la oameni. Sâmbăta, o dată la câteva luni, organizăm o zi de consultații gratuite (stomatologie, pediatrie, medicină generală) direct în sat. • Transformăm o zi pe lună Căminul Cultural sau Școala într-un mic „spital de campanie” pentru bătrâni și copii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pregătește o sală mare, curată și caldă la Cămin sau la Școală. - Trimite microbuzul școlar să aducă doctorii voluntari de la oraș (Iași/Tg. Frumos). - Oferă medicilor o masă caldă la prânz, în semn de respect. 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-ul / Universitatea de Medicină: Găsește doctorii voluntari și aduce aparatura mobilă (ex: scaun stomatologic mobil). - Mediatorul sanitar: Merge din poartă în poartă și face lista cu oamenii care au mare nevoie de consult, ca să nu se facă înghesuială. 	<p>Bugetul Local (Câțiva litri de motorină și mâncarea pentru doctori).</p> <p>Voluntariat (Munca medicilor este gratuită).</p>
<p>6. Centru de colectare deșuri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amenjam o bucată de teren a primăriei la marginea satului, o îndreptăm cu lama și o tragem în plasă de gard. • Acolo va fi singurul loc unde oamenii au voie să aducă cu căruța gunoiul mare (moloz, lemne, mobilă veche, cauciucuri). 	<ul style="list-style-type: none"> - Nivelează terenul cu buldoexcavatorul primăriei și cumpără plasa de gard. - Cumpără 2-3 camere video cu cartelă (tip vânătoare) și le montează pe ascuns în zonele unde se aruncă des. - Dă amenzi maxime celor prinși pe cameră. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sătenii (mai ales cei cu căruțe): Duc resturile din curte doar în noul țarc amenajat de primărie. - Tinerii: Fac o zi de „clacă” (voluntariat) ca să strângă pet-urile de pe islaz, ca să pornim de la zero cu un câmp curat. 	<p>Bugetul Local (Câțiva suluri de plasă de gard, 2-3 camere video ieftine și motorină).</p>

Co-funded by
the European Union

<ul style="list-style-type: none"> • Punem o cameră video ieftină (pe stâlp sau în copac) la intrările pe câmp. Cine mai aruncă gunoi în natură, primește amendă acasă cu poza căruței/mașinii. 			
<p>7. Înființarea Casei de Nașteri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nu construim spitale pe hârtie. Găsim o cameră liberă la dispensar sau la primărie, o facem lună de curată și ne asigurăm că e caldă. • Asistenta medicală comunitară sau o moașă stă acolo să consulte și să sfătuiască mamele tinere (cum să hrănească bebelușul, cum să îi scadă febra). • Aici va fi locul unde mamele sărace primesc pachete de urgență (lapte praf, hăinuțe, scutece). 	<ul style="list-style-type: none"> - Dă cheia de la o cameră din clădirile primăriei. - Plătește lemnele de foc/curentul pentru acea încăpere. - Trimite asistenta comunitară (care este deja angajată a primăriei) să aibă program fix acolo. 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-ul: Strânge donații din exterior (lapte praf, cărucioare, scutece) și le aduce în această cameră pentru a fi împărțite. - Femeile cu experiență din sat: Ajută mamele tinere și minore cu sfaturi, fără să le judece sau să le izoleze. 	<p>Zero costuri de construcție.</p> <p>Doar cheltuiala cu lemnele de foc (Buget local) și donații aduse de asociații.</p>
<p>8. Sistemul Local de Ucenicie pentru Tineri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tinerii care nu se mai duc la școală trebuie să învețe o meserie, nu să stea la bar. • Primarul merge direct la oamenii de bază din sat 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifică meșterii și fermierii pricepuți. - Trece prin Consiliul Local o hotărâre simplă prin care scutește de impozitul pe casă sau pe utilaje meșterii care primesc ucenici. 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-ul / Asistența Socială: Identifică tinerii care o iau pe un drum greșit sau nu au bani de școală și îi duce la poarta meșterului. - Meșterul: Îi dă tânărului o sculă în mână și îl pune la treabă. 	<p>Fără costuri de implementare.</p> <p>Doar un efort minim din bugetul local (deduceri de taxe de câteva sute de lei), cu un câștig uriaș pentru viitorul tinerilor.</p>

Co-funded by
the European Union

<p>(mecanicul auto, zidarul, fierarul, fermierul cu tractoare) și le propune o învoială clară: „<i>La băiatul ăsta pe lângă tine să fure meserie câteva luni, să se murdărească pe mâini și să învețe, iar primăria te scutește de impozit la anul</i>”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fără dosare groase, doar munca la fața locului. 	<p>- Premiază public acești meșteri la Ziua Comunei.</p>	<p>- Tânărul: Ascultă, muncește și învață o meserie din care va mânca o viață.</p>	
<p>9. Programul Local „Permis pentru Muncă”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tinerii care vor să muncească (la oraș, la ferme sau pe dubă), dar nu au bani de școala de șoferi, sunt ajutați direct. Fără permis, ești blocat în sat. • Primăria alege anual 10 tineri serioși, sună la o școală auto, negociază un preț de grup și le plătește cursurile. • Condiția de fier: cum ai luat plasticul în mână, a doua zi te angajezi, altfel dai banii înapoi. 	<p>- Pune deoparte în bugetul local banii pentru 10 permise auto/tractor.</p> <p>- Plătește factura direct la școala de șoferi, nu dă banii în mâna tinerilor (ca să nu se ducă pe altceva).</p> <p>- Semnează un contract de bunăsimț cu tânărul.</p>	<p>- ONG-ul / Asistentul Social: Alege tinerii care merită cu adevărat, din familii necăjite, dar care vor să muncească.</p> <p>- Fermierii / Patronii locali: Spun clar: „<i>Dacă ia permisul, eu îl bag la mine pe dubă/tractor</i>”.</p> <p>- Tânărul: Se ține de carte, ia sala și orașul.</p>	<p>Bugetul Local (Mutăm banii de la „ajutoare sociale” la „investiții în oameni”).</p> <p>Sponsorizări de la patronii din zonă care au disperată nevoie de șoferi.</p>
<p>10. Reabilitarea Caminului Cultural</p>	<p>- Repară clădirea cu muncitorii primăriei și plătește facturile (curent, lemne, net).</p>	<p>- Tinerii: Dau cu lavabilă, fac curățenie generală și semnează un inventar prin</p>	<p>Bugetul Local (Reparațiile și dotările de bază costă sub 10.000 - 15.000 lei, o sumă infimă</p>

Co-funded by
the European Union

<ul style="list-style-type: none"> • Primăria rezolvă problemele grele (acoperișul spart, instalația electrică periculoasă, geamurile sparte, încălzirea). • După ce clădirea este sigură și caldă, tinerii vin la o „clacă” pentru a vărua interiorul și a-și amenaja sala lor. • Primăria bagă internet, iar tinerii primesc cheia unui spațiu sigur, cald și curat. • După reparații, Primăria cumpără dotările esențiale pentru ca tinerii să aibă activități atractive (televizor, mese de joc, calculatoare). 	<p>- Cumpără dotările de bază: Un televizor mare (Smart TV pentru meciuri/filme), scaune și mese solide, o masă de ping-pong rezistentă și 2-3 calculatoare/laptopuri pentru cei care au nevoie pentru școală/muncă.</p>	<p>care își asumă că nu distrug dotările.</p> <p>- ONG / Comunitatea: Donează dotări suplimentare (o boxă de muzică, un fierbător de ceai, jocuri de table/șah/remi, o bibliotecă mică cu cărți).</p>	<p>pentru bugetul unei comune).</p> <p>Munca voluntară (Curățenia).</p>
<p>11. Sală de Sport și Infrastructură Sportivă</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afară: Tractorul primăriei nivelează terenurile virane din Zmeu, Crucea și Goiești. Fierarul satului sudează porți din țeavă groasă, să nu le îndoiaie nimeni. • Sala de Sport: Decât o sală uriașă care nu se mai termină, Primăria face o „sală de tip balon” sau reabilitează o magazie 	<p>- Trimite buldoexcavatorul să îndrepte terenurile și cumpără mașini de balast/nisip.</p> <p>- Comandă porțile, fileele și nocturna LED.</p> <p>- Primarul pornește urgent proiectul pentru o sală de sport medie, adaptată la numărul de copii, nu un palat nefolositor.</p>	<p>- Tinerii: Vin la clacă să întindă nisipul, să vopsească porțile și să marcheze liniile terenului cu var.</p> <p>- Fierarul satului: Sudează porțile și panourile de baschet (plătit de primărie sau voluntar).</p> <p>- ONG: Organizează „Cupa Satelor”, să avem</p>	<p>Bugetul Local (Pentru terenurile de afară e nevoie de maxim 5.000 lei).</p> <p>CNI / Fonduri Județene (Strict pentru clădirea Sălii de Sport).</p>

Co-funded by
the European Union

<p>mare/sală de la școală care stă degeaba. Trebuie să avem unde juca fotbal/baschet iarna, la căldură.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punem nocturnă (două proiectoare LED) pe terenul de afară, să poată juca băieții și seara când vin de la muncă. 		<p>competiție între Zmeu, Crucea și Lungani.</p>	
<p>12. Oficializarea „Tarafului Tinerilor”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îi recunoaștem oficial prin hotărâre de Consiliu Local. Nu mai sunt „niște băieți cu vioara”, ci sunt Ansamblul Oficial al Comunei. • Primăria le cumpără instrumentele de care au nevoie (vioară, acordeon, țambal, contrabas) și o boxă activă cu microfoane pentru repetiții și spectacole. • Le dăm o cameră la Căminul Cultural unde să poată repeta oricând, fără să-i gonească nimeni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adoptă HCL pentru înființarea tarafului. - Cumpără instrumentele și stația de sunet (scule rezistente, de calitate). - Le asigură transportul cu microbuzul comunei ori de câte ori sunt invitați la nunți, festivaluri sau concursuri. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lăutarii bătrâni din sat: Îi învață pe cei mici „meserie” pe gratis, ca să nu se piardă stilul nostru de cântat. - Tinerii: Vin la repetiții, au grijă de instrumentele primăriei și reprezintă satul cu demnitate. - ONG: Le găsește spectacole și îi promovează pe internet. 	<p>Bugetul Local (O investiție de aproximativ 7.000-10.000 lei pentru un set complet de instrumente și stație).</p>
<p>13. Incluziune digitală: Wi-Fi și WhatsApp</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Plătește abonamentele de net și cumpără routerele (scule profesionale, nu de apartament). 	<ul style="list-style-type: none"> - Tinerii: Ajută bunicii să se conecteze la net și să 	<p>Bugetul Local (Câțiva routeri costă sub 2.000 lei,</p>

Co-funded by
the European Union

<ul style="list-style-type: none"> • Montăm routere Wi-Fi de putere în zonele unde se adună tinerii și bătrânii (în fața școlii, la Cămin, lângă magazinul central). • Facem un Grup Oficial de WhatsApp al Comunei. Aici se pun: anunțuri de angajare, când se dă apa, când vine caravana medicală sau când sunt ajutoare de ridicat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Desemnează un om din primărie care să scrie pe WhatsApp clar și scurt, fără politică. - Pune afișe cu codul QR al grupului peste tot prin sat. 	<p>intre pe grupul de WhatsApp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oamenii: Semnalează pe grup dacă s-a rupt un fir, dacă e o groapă nouă sau dacă s-a ars un bec, trimițând direct poza. - ONG: Distribuie pe grup anunțuri despre cursuri sau burse. 	<p>iar abonamentul e sub 200 lei pe lună).</p>
<p>14. Iluminat public și siguranță nocturnă</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gata cu bezna pe ulițele lăturalnice. Identificăm toate zonele „oarbe” unde oamenilor le e frică să meargă noaptea. • Schimbăm imediat becurile arse și montăm lămpi noi în intersecțiile periculoase și în zonele unde copiii coboară din microbuz. • Iluminatul rămâne aprins toată noaptea, nu se stinge la ora 12 pentru „economie”, ca să nu lăsăm satul la mâna hoșilor sau a câinilor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cumpără un stoc de rezervă de 50 de lămpi LED care să stea în magazia primăriei. - Trimite electricianul cu scara/nacele în maximum 24 de ore de când se raportează un bec ars. - Plătește factura la curent și asigură mentenanța rapidă. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tinerii / Oamenii: Dau mesaj pe WhatsApp: „<i>S-a ars becul pe strada X, la stâlpul numărul Y</i>”. - Fetele / Femeile: Arată primarului exact locurile unde se simt în pericol din cauza întunericului. - ONG: Verifică trimestrial dacă toate lămpile funcționează. 	<p>Bugetul Local (O lampă LED costă puțin, iar siguranța oamenilor merită fiecare leu din taxe).</p>

CAPITOLUL 8. REZULTATE AȘTEPTATE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE: PACTUL PENTRU „ACASĂ”

8.1. Chipul schimbării: Cum va arăta comuna noastră în 2030

Când vom privi înapoi din orizontul anului 2030, succesul acestei strategii nu se va măsura în numărul de dosare arhivate la Primărie și nici în declarații de intenție. Succesul va avea un chip, un nume și o poveste pe ulițele din Zmeu, Crucea, Goiești și Lungani. Impactul real va fi liniștea unei familii care nu mai trebuie să își trimită copiii la muncă în străinătate pentru a supraviețui.

Concret, ne așteptăm să vedem o transformare profundă a realității noastre zilnice. Până la finalul acestui deceniu, efortul nostru comun va face ca abandonul școlar în rândul tinerilor din mediile vulnerabile să scadă cu cel puțin 30%. Acești tineri nu vor mai renunța la viitorul lor, ci se vor regăsi printre cei peste 50 de adolescenți care vor fi absolvit „Sistemul de Ucenicie Locală”, având o meserie practică furată direct de la meșterii din sat. Pe drumurile județene, vom vedea cel puțin 40 de tineri din familii defavorizate care, sprijiniți an de an de fondul local, au obținut permisul de conducere sau atestatul agricol, spărgând astfel bariera care îi ținea prizonieri în șomaj.

Schimbarea se va simți și în rândul celor mai vulnerabili dintre noi. Vedem un viitor în care cel puțin 20 de mame minore nu vor mai fi ascunse de rușine și abandonate de sistem, ci vor fi reintegrate educațional și profesional, susținute lună de lună de grupul de suport maternal creat în comunitate. Nimeni nu va mai muri cu zile din cauza izolării, pentru că satele vor beneficia constant de măcar patru caravane medicale anuale și de un punct farmaceutic apropiat.

La nivelul sufletului comunității, serile nu vor mai fi petrecute pe străzi întunecate, ci în noul Hub de Tineret, reabilitat chiar de mâinile lor. Tăcerea grea a sărăciei va fi spartă de acordurile „Tarafului Tinerilor”, complet dotat, care va duce mândria lăutărească la festivaluri din toată țara, în timp ce curtea școlii sau a bisericii va prinde viață prin „Satul Tradițional Lungani”, unde meșterii bătrâni își vor lăsa moștenirea în mâinile tinerilor. Nu în ultimul rând, noroiul și deșeurile vor fi înlocuite de platforme curate pentru deșeurile agricole și de acțiuni lunare de clacă ecologică, toate coordonate pe noile grupuri de WhatsApp și rețelele Wi-Fi publice.

8.2. Indicatori de performanță: Cifrele din spatele promisiunilor

1. Indicatori pentru Educație practică și Angajabilitate

- **Indicatori de calificare:** Numărul de tineri care au urmat un stagiul de „ucenicie” la meșterii locali (țintă anuală: min. 10 tineri).
- **Indicatori de mobilitate:** Numărul de tineri vulnerabili care au obținut permisul de conducere (Categoría B/utilaje) prin sprijinul fondului local (țintă: min. 10/an).
- **Indicatori de antreprenariat:** Numărul de tineri care au beneficiat de consultanță gratuită la Primărie pentru dosare/micro-afaceri.
- **Indicatorul de reținere școlară:** Rata procentuală de scădere a abandonului școlar la nivelul claselor gimnaziale și profesionale din comună.

2. Indicatori pentru Sănătate de proximitate și Protecție Socială

- **Indicatori de suport maternal:** Numărul de tinere mame și mame minore participante activ la întâlnirile lunare ale grupului de suport.
- **Indicatori de solidaritate:** Numărul de pachete (scutece, lapte praf, igienă) colectate din donații și distribuite tinerelor familii.
- **Indicatori medicali:** Numărul de caravane medicale organizate în sate (țintă: min. 4/an) și numărul de pacienți tineri/copii consultați gratuit.

3. Indicatori pentru Infrastructură, Cultură și Tradiție

- **Indicatori de infrastructură tineret:** Numărul de ore de voluntariat („clacă”) donate de tineri pentru reabilitarea Hub-ului și funcționalizarea spațiului (Indicator binar: Hub deschis Da/Nu).
- **Indicatori de performanță sportivă:** Numărul de competiții/meciuri organizate pe noile terenuri de sport nivelate comunitar.
- **Indicatori de brand cultural (Taraful):** Numărul de instrumente muzicale colectate/achiziționate și numărul de reprezentații oficiale susținute de „Taraful Tinerilor” în afara comunei.
- **Indicatori de tradiție („Satul Tradițional”):** Numărul de ateliere (șezători) organizate pe timpul verii și numărul de copii care au deprins un meșteșug de la vârstnici.

Co-funded by
the European Union

4. Indicatori pentru Participare civică și Digitalizare

- **Indicatori de dialog administrativ:** Numărul de ședințe oficiale organizate între Consiliul Consultativ al Tinerilor (CCT) și Primărie (țintă: min. 4 întâlniri trimestriale).
- **Indicatori de digitalizare:** Numărul de tineri înscriși și activi în grupul oficial de WhatsApp al Primăriei.
- **Indicatori de acces la net:** Numărul de puncte de Wi-Fi public instalate și complet funcționale în centrele satelor.

5. Indicatori pentru Mediu curat și Siguranță

- **Indicatori de ecologizare:** Numărul de campanii de salubritate voluntară organizate și cantitatea estimată de deșuri (în saci/tona) strânsă de tineri.
- **Indicatori de management deșuri:** Amenajarea și darea în folosință a platformei comunitare pentru gunoiul de grajd (Indicator de finalizare: Da/Nu).
- **Indicatori de siguranță:** Numărul de intersecții / zone de risc (mapate de tineri) care au fost iluminate corespunzător de către Primărie.

8.3. Mecanismul de veghe: Tinerii, „câinii de pază” ai propriului viitor

Tinerii din Lungani au învățat, de-a lungul acestor consultări, un adevăr dur, dar esențial: promisiunile uitateucid speranța. Pentru ca tabloul de mai sus să devină realitate, tinerii nu vor mai aștepta docili ca altcineva să le rezolve problemele. Ei vor deveni parteneri de muncă, dar și parteneri vigilenți de control. Mecanismul de evaluare al acestei strategii nu va fi un audit birocratic, ci un dialog onest, ocrotit de noul Consiliu Consultativ al Tinerilor.

Ne imaginăm, la fiecare șase luni, o întâlnire așezată la aceeași masă în Căminul Cultural, între Primar, consilierii locali și tineri. Aceasta va fi întâlnirea „Semaforului Comunității”. Aici, fiecare măsură din planul de acțiune va fi judecată cu voce tare. S-a cumpărat vopseaua pentru Hub? Primesc verde. S-au blocat banii pentru școala de șoferi? Primesc galben, iar administrația trebuie să explice de ce și cum deblochează situația. Nu s-a făcut nicio acțiune pentru mamele minore? Roșu, urmat de obligația de a remedia problema imediat, împreună cu ONG-urile partenere.

Mai mult, la finalul fiecărui an, transparența va fi scoasă din sertar și adusă pe ecranele telefoanelor. În luna ianuarie, Primăria și tinerii vor scrie împreună „Raportul Anual al Tinerilor din Lungani”. Nu va fi un text greoi de zeci de pagini, ci un mesaj simplu și asumat, publicat pe grupurile de WhatsApp și pe pagina de Facebook a Primăriei: ce bani s-au cheltuit pentru noi, ce am reușit să facem cu mâinile noastre

Co-funded by
the European Union

și unde am greșit. Nimic nu va mai fi votat în bugetul local pe ascuns; tinerii vor avea un cuvânt greu de spus înainte ca banii anului următor să fie împărțiți.

8.4. Cuvânt de încheiere

Strategia Locală de Tineret a Comunei Lungani pentru perioada 2026-2030 este, înainte de toate, o declarație de dragoste față de locul natal, spusă cu vocea aspră a realității. Tinerii noștri refuză să mai fie victimele geografiei. Prin acest document, ei întind o mână administrației locale, cerând nu miracole, ci unelte, respect și un dram de sprijin la început de drum. Dacă administrația va avea curajul să prindă această mână, anii care vin vor transforma comuna Lungani dintr-un loc din care tinerii vor să fugă, într-un loc numit, cu toată demnitatea și speranța, „Acasă”.

Co-funded by
the European Union

